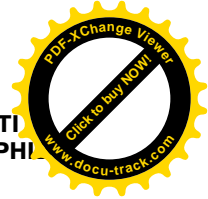

ВИКОРИСТАННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ № 1 ТА НЕОНАТОЛОГІЇ

Гончар М.О., Сенаторова Г.С., Тельнова Л.Г.,
Тітова Н.С., Іщенко Т.Б., Омельченко О.В.

Традиційно моніторинг якості вищої освіти пов'язується зі спостереженням та оцінюванням результатів освіти з подальшим їх аналізом і вжиттям заходів для підвищення рівня підготовки випускників вищих навчальних закладів. Моніторинг якості освіти проводиться за допомогою:

- внутрішньої оцінки якості навчального процесу;
- зовнішньої оцінки якості навчального процесу;

– порівняння внутрішньої та зовнішньої оцінки, що дозволяє виявляти рівень одержаного результату (1).

Проблеми моніторингу освітніх послуг знайшли відображення в працях В.П. Беспалько, Є.В. Бондаревської, О.І. Локшиної та ін. (1). Незважаючи на великий інтерес дослідників, проблема залишається невирішеною і потребує постійної уваги як науковців так і практиків.

Метою даної статті є висвітлення деяких питань щодо моніторингу якості навчального процесу при підготовці лікарів-інтернів на кафедрі педіатрії № 1 та неонатології.

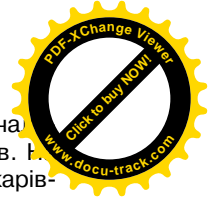
Виклад основного матеріалу. В теперішній час продовжується активний процес інтеграції вищої освіти України в загальноєвропейський освітній простір відповідно до Болонської декларації. Метою інтеграції є підвищення якості підготовки фахівців, полегшення академічного визнання дипломів і кваліфікацій. Крім того, важливим є відповідність медичної освіти в Україні стандартам якості Всесвітньої федерації медичної освіти, що передбачає необхідність удосконалення практичної і теоретичної підготовки лікарів (2). Безумовно, процес інтеграції має відношення і до первинної спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних навчальних закладів III–IV рівня акредитації. Метою дворічної інтернатури зі спеціальності «Педіатрія», відповідно до наказу МОЗ України № 81 від 23.02.2005 р. є підвищення рівня професійної готовності лікарів-інтернів для їх самостійної роботи на посаді лікаря-педіатра (3).

Протягом більш як 40 років співробітники кафедри педіатрії №1 та неонатології (в минулому кафедри госпітальної педіатрії) займаються підготовкою лікарів в інтернатурі. Для цього використовуються різні форми навчання: лекції, семінари, практичні заняття, участь в клінічних і клініко-анатомічних конференціях, обходах професорів та доцентів, самостійна робота над монографіями та періодичною літературою з педіатрії і суміжних дисциплін, підготовка науково-практичної роботи, дистанційні форми навчання та ін. За цей час на кафедрі розроблена система внутрішнього моніторингу якості навчального процесу лікарів-інтернів, яка надає можливість:

– визначити динаміку розвитку професійної майстерності кожного лікаря-інтерна;

– оцінити успішність засвоєння лікарями-інтернами типової навчальної програми спеціалізації (інтернатури);

– визначити перспективи, напрями роботи педагогічного колективу кафедри з підвищення якості навчання лікарів-інтернів.

жливе значення в системі внутрішнього моніторингу якості навчального процесу лікарів-інтернів має вихідний контроль знань фахівців. І на кафедрі педіатрії № 1 та неонатології визнано доцільним виявлення у лікарів-інтернів першого року навчання в інтернатурі рівня базових та остаточних знань в перші дні навчального циклу шляхом проведення тестового контролю знань та співбесіди з кожним інтерном біля ліжка хворої дитини, що достатньо повно виявляє загальний рівень теоретичних та практичних знань інтерна. Завершальним є оформлення протоколу і оцінка базового рівня підготовки інтерна за п'ятибальною шкалою.

Виходячи з світових тенденцій розвитку вищої школи, варто відзначити перспективність рейтингової системи поточного контролю успішності інтернів, яка запроваджена на кафедрі. Рейтингова система поточного контролю знань суттєво підвищує рівень якості підготовки інтернів за рахунок стимулювання лікарів-інтернів до планомірної, систематичної навчальної діяльності протягом усього навчального процесу та дозволяє на кожному семінарі, практичному занятті оцінювати рівень підготовки інтернів.

Подальшим етапом виміру якості навчального процесу лікарів-інтернів на кафедрі є проміжний контроль після закінчення очного циклу навчання інтернів та заключна атестація, яка складається з трьох етапів: комп'ютерного контролю, практичної частини біля ліжка хворої дитини та теоретичної частини.

Одним із етапів перевірки якості отриманих знань та підготовки лікарів-інтернів до самостійної роботи є складання ліцензійного інтегрованого іспиту (ЛІІ) «Крок 3», який проводиться у відповідності до наказів МОЗ України від 20.11.2006 р. № 762 «Про запровадження ЛІІ "Крок 3. Загальна лікарська підготовка"», як складова частина державної атестації лікарів-інтернів (4). Проведення контрольного тестування лікарів-інтернів забезпечується кафедрою педіатрії № 1 та неонатології в декілька етапів:

I етап – вхідний рівень підготовки до ЛІІ «Крок 3» проводиться на кафедрі як складова частина перевірки базисного рівня знань лікарів-інтернів;

II етап – проміжний контроль також проводиться на кафедрі з урахуванням корегування рівня знань після перевірки вихідного рівня знань;

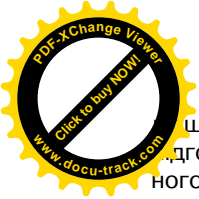
III етап – тренувальні заняття в комп'ютерному класі навчально-наукового центру університету з замірком засвоєння матеріалу в кінці 1-тижневого навчання у комп'ютерному класі;

Завершальний етап – складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Загальна лікарська підготовка».

Щорічно на кафедрі проводиться науково-практична конференція лікарів-інтернів, яка дозволяє оцінити рівень засвоєння навичок дослідницької роботи лікарів-інтернів, яка сприяє більш якісному засвоєнню навчального матеріалу та постійному самовдосконаленню лікарів-інтернів.

Однак і надалі потребує удосконалення оцінка якості навчання лікарів-інтернів на базах стажування, на яких продовжують підготовку лікарі-інтерни після закінчення очного циклу навчання. На цьому етапі доцільно впровадження дистанційних форм навчання з навчальним комплексом (посібники для самостійної роботи, конспекти лекцій, джерела літератури за фахом) та систему аналізу навчального процесу у вигляді тестових завдань.

Висновки. Підготовка спеціалістів в інтернатурі є важливим завданням профільних кафедр вищих медичних навчальних закладів, що дозволяє по-

шести надання медичної допомоги дитячому населенню. Покращення підготовки лікарів-інтернів на кафедрах сприяє моніторингу якості навчального процесу. На заочному етапі підготовки молодих спеціалістів доцільно впроваджувати дистанційні форми оцінювання рівня професійної підготовки інтернів у вигляді тестових завдань.

Література:

1. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О.І. Локшино ї. – К.І.С., 2004. – 121 с.
2. Удосконалення навчального процесу під час післядипломної підготовки лікарів-педіатрів / За ред. О.П. Волосовець, С.П. Кривоустова, О.Я. Дзюби та ін. //Матеріали IV конгресу педіатрів України «Сучасні проблеми клінічної педіатрії». – К., 2007.– с.18.
3. Об опыте оптимизации обучения педиатров в интернатуре / Н.В. Нагорная, М.П. Лимаренко, Г.И. Баешко и др. // Здоровье ребенка. – 2008. – № 3.– с. 17.
4. Пути активизации деятельности врачей-интернов / Н.В. Нагорная, С.С. Острополец, Е.В. Бодюкова и др. // Здоровье ребенка. – 2011. – № 3. – с. 21.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ № 1 ХНМУ

Григорова І.А., Тихонова Л.В., Єскін О.Р., Тесленко О.О., Різниченко О.К.

Сучасний етап модернізації освіти України, основні напрямки якого закріплені на законодавчому рівні у нормативних документах, передбачає насамперед забезпечення належної якості освіти. Ідея якості актуальна для всіх без виключення компонентів і рівнів освітньої системи, зокрема вона стосується й процесу підготовки фахівців, адже вони є основним потенціалом суспільства, що визначають його політичну, соціально-економічну, культурну та наукову життєдіяльність. Тому відстеження і оцінювання якості фахової підготовки не є самоціллю, а містить об'єктивну необхідність у здійсненні неупередженого аналізу, педагогічного прогнозування і ухвалення адекватних управлінських рішень, спрямованих на удосконалення ходу навчального процесу з метою забезпечення його належного результату [1, 2].

Додипломна медична освіта перебуває на етапі гармонізації щодо європейського простору вищої освіти. Якість вищої освіти є підґрунтям розвитку загальноєвропейського простору вищої освіти, і це є особливо важливим для системи підготовки студентів. Необхідність розвитку загальних критеріїв, єдиних стандартів і методологій щодо забезпечення якості підготовки студентів – це умова визнання кваліфікації лікарів у ЄС [3].

Моніторинг в освіті – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз її розвитку. Призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів.